

Міністерство освіти і науки України
Вище професійне училище № 17

**ВИДИ СЕМІНАРІВ
ТА МЕТОДИКА ЇХ ПРОВЕДЕННЯ**

*Інформаційно-
методичний центр*

Семінарські заняття - найбільш складна форма навчальних занять у навчальному закладі: не випадково, що деякі семінарські заняття проходять гірше, ніж лекції. Це пояснюється тим, що успіх лекції залежить переважно від викладача, а проведення семінару залежить від багатьох обставин.

Найголовніше завдання семінарів - поглибити знання студентів (учнів) з тих тем, які виносяться на семінарські заняття.

Підготовка до семінарського заняття дозволяє широко використати статистичні дані, матеріали періодичної преси, дані про роботу окремих підприємств. При цьому у студентів (учнів) виробляється вміння при розгляді питань поєднувати кількісний і якісний аналіз економічних законів та категорій.

Семінарське заняття сприяє виробленню в студентів (учнів) уміння пов'язувати теоретичні положення теми з перспективами дальшого розвитку суспільства, господарського життя країни, дає можливість глибше осмислювати і узагальнювати власні життєві спостереження, розуміти закони ринкової економіки, нові явища в економічному житті України.

Семінарські заняття також дають можливість розв'язувати ряд завдань — навчально-виховного процесу. Важливе значення мають семінарські заняття у економічному вихованні студентів.

Важливе значення мають семінарські заняття для виховання в студентів (учнів) любові до праці. Адже їх головна трудова діяльність - це сумлінне навчання, яке вимагає від них сили волі і неабиякої енергії, участі в обговоренні питань на семінарських заняттях, опрацювання літератури.

Семінарські заняття привчають студентів (учнів) самотійно і ритмічно працювати над літературою, часто при вивченні політичної економії за позаурочною системою студент (учень) працює регулярно, але переважно обмежується підручником, де коротко роз'яснено питання і дано висновки, а при зверненні до додаткової літератури, виявляється, що він уміє самотійно працювати, узагальнювати і робити висновки.

Підготовча робота до семінарського заняття

Підготовка до семінару починається з пояснення питань теми. На заняттях з тем, які виносяться на семінар, опитуються 1-2 студенти (учні) з основних питань, переважна більшість часу відводиться для пояснення нового матеріалу. Плани лекцій з цієї теми і план семінару розробляються так, щоб уникати однакових формувань у питаннях, намагаючись, щоб план семінару доповнював план лекцій. У той же час лекції служать для студентів основою у підготовці до семінару.

У підготовці до семінару рекомендується студентам (учням) опрацювати основну і додаткову літературу.

Щоб забезпечити глибоке обговорення одного з найскладніших питань плану, призначається одного з студентів (учнів) "опонентом", і студенти (учні), як правило, одні з найсильніших в групі, готуються до семінарського заняття за тією ж літературою, що й усі інші, але часто просять порекомендувати їм літературу додатково.

У процесі підготовки до семінарського заняття підбираються наочні посібники: схеми, плакати, таблиці, ТЗН, роздатковий матеріал та логічні завдання.

Головним завданням семінару є поглиблення знань і не страшно, якщо певна частина студентів (учнів) до виступу з окремих питань підготується спеціально. В окремих випадках замість семінарських занять проводяться студентські (учнівські) конференції, де всі учасники виступають з підготовленими раніше доповідями.

Разом зі студентами (учнями) до семінару готуються і викладачі.

Складаючи план проведення семінарського заняття, слід продумати вступне і заключне слово, приблизно розподілити час між питаннями, визначаючи наперед, яке з питань пропустити з меншою шкодою для вивчення теми, якщо по ходу семінару доведеться затриматись на обговоренні якогось питання.

Успіх семінарського заняття значною мірою залежить від підготовки до нього, як студентів (учнів), так і викладачів.

На початку проведення семінару в групі можна виділити:

- групу доповідачів;
- групу опонентів;
- групу рецензентів;
- групу експертів.

Це забезпечить сумлінну підготовку всіх студентів (учнів) до семінару. Відповіді є колективними: доповідачі - інформують, опоненти - задають питання, дискутують і, якщо потрібно, доповнюють доповідачів, рецензенти дають рецензії на відповіді, підкреслюють правильність висновків, вказують на помилки, виправляють, доповнюють.

Група експертів уважно стежить за відповідями студентів та в кінці уроку виставляє їм об'єктивні оцінки.

Експертів оцінює викладач.

Види семінарів:

- семінар-розгорнута бесіда, який передбачає ґрунтовну підготовку студентів з питань, що розглядаються і проводяться на молодших та середніх курсах;
- семінар, що передбачає усні відповіді студентів з наступним їх обговоренням;
- семінар-дискусія, за принципом: "круглого столу", "мета плану", "презентація";
- семінар-диспут;
- семінар, що передбачає обговорення письмових рефератів студентів та їх оцінку;
- семінар-конференція, робота з малими групами;
- семінар-вирішення проблемних завдань, конкретних ситуацій;
- семінар-заняття на виробництві;
- семінар-прес-конференція;
- семінар-"мозкова атака";
- семінар-зустріч;
- спеціальний семінар з студентами випускних курсів (майстер клас);
- наукові студентські конференції за спеціальністю тощо

КЛАСИФІКАЦІЯ СЕМІНАРІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

просемінари

семінари

спецсемінари

Наукові студентські
семінари за
спеціалізацією

За метою і змістом
навчального матеріалу

За формою проведення

За метою, завданням і
змістом

За дидактичною метою

Семінар-запитань і відповідей
Семінар-розгорнута бесіда
Семінар-коментоване читання
Семінар, що передбачає усні
відповіді студентів з
наступним їх обговоренням
Семінар-дискусія
Семінар, що передбачає
обговорення письмових
рефератів студентів та їх
оцінку
Семінар-конференція
Семінар-теоретична
конференція
Семінар-вирішення
проблемних завдань
Семінар-заняття на
виробництві
Семінар-прес-конференція
Семінар-"мозковий штурм"

Вільна форма, у вигляді бесіди
або виступу студентів без
попереднього розподілу
тематики

Реферативна форма із
заздалегідь визначеними
доповідачами і содоповідачами

Змішана форма (обговорення
доповідей і вільні виступи)

Семінар – розгорнута бесіда

Семінар – конференція

Семінар – диспут

Коментоване читання творів

Розв'язування задач, виконання
вправ, практичних і
контрольних робіт

Семінар-екскурсія

Семінар на виробництві

Семінар – поглибленого
вивчення курсу і тематично
тісно пов'язаний з ним

Семінар – обґрунтованого
опрацювання окремих
важливих і типових у
методичному відношенні курсу
або навіть однієї теми

Спецсемінар дослідницького
типу з незалежно від лекцій
тематикою з окремих проблем
науки

КЛАСИФІКАЦІЯ СЕМІНАРІВ ЯК ФОРМ НАВЧАННЯ НА І КУРСІ

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ...